

gických věd ženevské univerzity otevírá okno do aktuální problematiky, kterou řeší odborníci ve frankofonní oblasti. Ukazuje se, že jde o stejné problémy, které jsou naléhavé i u nás, s tím rozdílem, že dané otázky jsou v těchto zemích vyhraněnější a jejich řešení pokročilo dále. U nás informace o práci francouzsky publikujících badatelů jsou kusé, nebo dokonce chybějí, ačkoliv je zřejmé, že jejich zkušenosti a výsledky by byly pro nás přínosné. Impozantní je ediční činnost Pedagogické rady univerzity a složení vědeckého pedagogického komitétu, který čítá 70 členů z univerzit Švýcarska, Francie, Kanady, Belgie, Španělska a Německa.

Josef Maňák

COLIN J. MARSH

Key Concepts for Understanding Curriculum.

3. vyd. London and New York : Routledge Falmer, 2006. 274 s.

Kurikulum patří mezi ty pedagogické koncepty, které jsou vymezovány různě v různých pedagogických pohledech, paradigmatech či tradicích. Colin J. Marsh ve své práci *Key Concepts for Understanding Curriculum* představuje koncept kurikula, jak je chápán v angloamerickém didaktickém paradigmatu.

Autor označuje pět obecných témat v problematice kurikula a podle nich formálně knihu dělí na části: po úvodní části následují části *plánování a vývoj kurikula* (Curriculum Planning and Development), *řízení kurikula* (Curriculum Management), *vyučovací perspektivy* (Teaching Perspectives), *spolupráce v otázkách kurikula* (Collaborative Involvement in Curriculum) a *ideologie kurikula* (Curriculum Ideology).

V úvodu autor nabízí šest definic kurikula, přičemž každou krátce analyzuje a zdůrazňuje, v čem spočívá její problematičnost.

Část věnovaná plánování a vývoji kurikula je uvedena představením problematiky kurikulárních rámců (curriculum frameworks), které autor vnímá jako nástroj řízení vyučování i jako zdroj inspirace pro tvořivou výuku. Zamýšlí se nad výhodami a nevýhodami kurikulárních rámců a jako příklad práce s nimi uvádí situaci ve Spojeném království a v Austrálii. Dále je pozornost věnována otázce cílů (objectives), výstupů (learning outcomes) a standardů (standards) ve vyučování. V kapitole věnované modům vyučování a učení (teaching and learning modes) hovoří autor o nutnosti přizpůsobení stylu vyučování učitelů stylům učení žáků a zmiňuje se o možnostech využití moderních technologií ve výuce. Jako příklady vyučovacích modů nabízí kladení otázek a kooperativní učení. Rozsáhlá kapitola je věnována hodnocení (assessment), známkování (grading) a vystavování zpráv a vysvědčení (reporting). Závěrečná kapitola této části je věnovaná problematice zavádění kurikula (curriculum implementation) a autor ji uzavírá příklady zavádění kurikula v Hong Kongu a Spojeném království.

V úvodu části věnující se řízení kurikula se autor pokouší vyjasnit vybrané důležité koncepty jako inovace (innovation), změna ve vzdělávání (educational chan-

ge), či rozšiřování (diffusion and dissemination), zabývá se strategiemi, taktikami a modely změn ve školním kontextu. Samostatné kapitoly jsou věnovány roli, kterou v řízení kurikula sehrávají ředitelé škol (school principals), a problematice decentralizace školství (school-based management), kde autor uvádí příklady decentralizačních trendů ve Spojeném království, Austrálii a USA. Dvě závěrečné kapitoly této části se věnují problematice evaluace školy (school evaluations) a reformy kurikula (curriculum reform). K ilustraci reformních tendencí v kurikulu uvádí autor příklady ze Spojeného království a USA.

V části vyučovací perspektivy se v úvodní kapitole autor věnuje jednotlivým prvkům učebního prostředí (learning environment), jako jsou velikost a tvar třídy, rozmístění žákovských lavic, umístění ostatního nábytku, nástěnky atp., a dalším psychickým a psychosociálním faktorům, ovlivňujícím prostředí ve třídě, jako jsou barvy, hluk, teplota atp. V závěrečné kapitole se potom věnuje problematice evaluace práce učitele (teacher appraisal).

Část věnovaná možnostem spolupráce v otázkách kurikula je uvedena kapitolou zaměřenou na možnosti spolupráce mezi učiteli. Následující kapitola je věnována jednotlivým skupinám (politici, učitelé, studenti, autoři učebnic atp.), které mají vliv na podobu kurikula. Autor se rovněž zabývá problematikou akčního výzkumu (action research). Závěrečná kapitola se věnuje vztahům a možnostem spolupráce mezi učitelem a rodiči.

V závěrečné části se autor zabývá jednak teorií kurikula (theorizing), jednak některým nejnovějším trendům v otázkách kurikula, a to genderové problematice a vztahu postmodernismu a kurikula.

Význam publikace spatřujeme v tom, že přehledně představuje jeden z přístupů k pedagogickému konceptu, který se v českém prostředí etabloval teprve nedávno. Otevřený a na praxi orientovaný pohled na kurikulum je běžný právě v anglicky mluvících zemích, odkud autor výhradně čerpal ve snaze ilustrovat popisované jevy na příkladech. Témata a zpracování některých kapitol jsou proto úzce vázána na angloamerické prostředí. Publikace však nenabízí zamyšlení nad zásadními koncepty v problematice kurikula v nejobecnější rovině.

Petr Najvar, Veronika Najvarová

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity, řada pedagogická U, č. 10.

Brno : Masarykova univerzita, 2005. 190 s.

Ústav pedagogických věd Filozofické fakulty MU rediguje každoročně sborník odborných recenzovaných textů členů ústavu, studentů oborů Pedagogika, Sociální pedagogika a poradenství a dalších přizvaných autorů. Sborník vychází na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v řadě pedagogické, která má již delší tradici podobně jako např. řada filozofická, historická, jazyková či uměnovědní. V posledních šesti letech se ústav zasloužil o pravidelné každoroční vydávání sborníku a v této